

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1094

van **MERCEDES VAN VOLCEM**

datum: 9 juni 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

---

*Beheersovereenkomsten landbouwers en Vlaamse Landmaatschappij (VLM) -
Perceelsranden*

Landbouwers kunnen vrijwillig een vijfjarige beheersovereenkomst aangaan met de Vlaamse Landmaatschappij. De landbouwer verbindt zich met deze beheersovereenkomst tot een extra inspanning voor milieu, natuur en biodiversiteit op zijn of haar landbouwbedrijf, inspanningen die verder gaan dan wettelijk verplicht is. Met de beheersovereenkomsten krijgen de landbouwers jaarlijks een financiële duw in de rug om verder te gaan dan de wettelijke verplichtingen.

De Vlaamse Landmaatschappij biedt beheersovereenkomsten aan voor de aanleg en het onderhoud van gras(kruiden)stroken en bloemenstroken aan de randen van de landbouwpercelen langs kwetsbare landschapselementen. Als landbouwers zo'n overeenkomst sluiten, ontvangen ze vijf jaar lang een jaarlijkse vergoeding. Enerzijds kunnen ze langs landschapselementen zoals holle wegen, waterlopen en bossen een beheersovereenkomst sluiten voor de aanleg en het onderhoud van een 'grasstrook 15 juni' of (de aanleg en) het onderhoud van een 'gemengde grasstrook'. Die stroken hebben een bufferende functie: ze beschermen de landschapselementen tegen vervuiling door meststoffen en bestrijdingsmiddelen en tegen beschadiging door grondbewerkingen. De toepassing van een aangepast maaibeheer op de stroken draagt bovendien bij aan de ontwikkeling van een waardevolle vegetatie of de overleving van allerlei diersoorten. Anderzijds kunnen ze een beheersovereenkomst sluiten voor de aanleg en het onderhoud van bloemenstroken. Door de aanleg van een bloemenstrook verhoogt het voedselaanbod (pollen en nectar) voor die bestuivers, waardoor hun overlevingskansen toenemen. Meerjarige bloemenstroken vormen ook voor allerlei andere diersoorten een belangrijk toevluchtsoord.

1. Hoeveel beheersovereenkomsten van het totale aantal overeenkomsten vallen onder deze categorie?
2. Hoeveel beheersovereenkomsten van het totale aantal overeenkomsten per provincie vallen onder deze categorie?
3. Om hoeveel hectare gaat het? Hoeveel per provincie?
4. Waar kunnen deze beheersovereenkomsten voor perceelsranden ingevoerd worden?
5. Welke soorten van de beheersovereenkomsten worden in welke provincies en gebieden toegepast? En in welke mate?

6. Kunnen de verschillende mogelijkheden onder deze beheersovereenkomst uitgesplitst worden in hun aandeel? Hoeveel procent kiest voor een bloemenstrook? Voor een grasstrook 15 juni? Aanleg, onderhoud van een gemeente grasstrook?
7. Hoe volgen de bedrijfsplanners die soort van de beheersovereenkomst op met de betrokken landbouwers?
8. Hoe wordt het resultaat van deze perceelsranden opgevolgd?
9. Welke resultaten liet de minister al optekenen?
10. Welk bedrag werd met deze beheersovereenkomst in totaal uitbetaald aan de landbouwers in 2018, 2019, 2020 en 2021?
11. Welk bedrag werd met deze beheersovereenkomst in totaal uitbetaald aan landbouwers per provincie in 2018, 2019, 2020 en 2021?
12. Hoeveel landbouwers van het totale aantal hebben een dergelijke beheersovereenkomst lopen of gesloten in 2018, 2019, 2020 en 2021 (tot nu)?
13. Hoeveel landbouwers van het provinciale totaal hebben een dergelijke beheersovereenkomst lopen of gesloten in 2018, 2019, 2020 en 2021 (tot nu) per provincie?

ZUHAL DEMIR

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORDop vraag nr. 1094 van 9 juni 2021
van **MERCEDES VAN VOLCEM**

De hier meegegeven cijfers zijn gedestilleerd uit de jaarlijkse ramingen op basis van de gesloten contracten. Als gevolg van contractstopzettingen doorheen het jaar en dergelijke kunnen de werkelijk uitbetaalde vergoedingen iets lager liggen. De afwijkingen zijn echter beperkt.

1. 2.256 dossiers van de in totaal 5.928 dossiers vallen onder de doelstelling perceelsrandenbeheer.
2. Tabel 1. Aantal beheerovereenkomsten (dossiers) perceelsrandenbeheer voor de jaren 2018 tot 2021, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

Provincie	2018	2019	2020	2021
West-Vlaanderen	429	622	725	736
Oost-Vlaanderen	171	211	256	243
Limburg	278	357	433	424
Antwerpen	174	220	246	234
Vlaams-Brabant	485	542	633	619
Vlaanderen	1537	1952	2293	2256

3. Tabel 2: Areaal aan beheerovereenkomsten perceelsrandenbeheer, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

	VL	W-VL	O-VL	LIM	ANTW	VL-BR	Eenheid
Perceelsranden-beheer	2932,78	922,66	294,45	559,1	370,65	785,92	hectare

4. Tijdens de derde programmaperiode voor plattelandsontwikkeling (het PDPO III, 2014-2020) konden deze beheerovereenkomsten in gans Vlaanderen gesloten worden.

Behalve in beheergebied voor soortenbescherming kunnen er in de overgangperiode naar het nieuwe GLB (2021-2022) geen netto nieuwe beheerovereenkomsten perceelsrandenbeheer gesloten worden. Aflopende beheerovereenkomsten worden nog wel hernieuwd met een kortlopende beheerovereenkomst.

5. Tabel 3: Areaal aan beheerovereenkomsten perceelsrandenbeheer per beheerpakket, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

	VL	W-VL	O-VL	LIM	ANTW	VL-BR	Eenheid
Grasstrook 15 juni	181,83	131,6	20,6	7,37	4,57	17,69	Hectare
Aanleg gemengde grasstrook	1207,82	393,26	136,54	195,14	159,4	323,48	Hectare
Onderhoud gemengde	1013,17	329,41	91,57	153,17	153,87	285,15	Hectare

grasstrook							
Aanleg gemengde grasstrook plus	16,29	2,73	4,78	1,45	0	7,33	Hectare
Onderhoud gemengde grasstrook plus	12,29	3,6	0,57	1,7	0	6,42	Hectare
Bloemenstrook	501,38	62,06	40,39	200,27	52,81	145,85	Hectare

6. Tabel 4: Verhoudingen tussen de beheerpakketten perceelsrandenbeheer in Vlaanderen.

	Aandeel in Vlaanderen
Grasstrook 15 juni	6,2%
Aanleg gemengde grasstrook	41,2%
Onderhoud gemengde grasstrook	34,5%
Aanleg gemengde grasstrook plus	0,6%
Onderhoud gemengde grasstrook plus	0,4%
Bloemenstrook	17,1%

7. Ik duid kort de taken die bedrijfsplanners uitvoeren. De VLM-bedrijfsplanner komt langs op het landbouwbedrijf om samen met de landbouwer te bekijken welke beheerpakketten mogelijk zijn op het bedrijf en helpt hem of haar bij het invullen van het aanvraagformulier. De beheerovereenkomsten worden op die manier verantwoord ingezet, op de juiste plaats, op maat van het bedrijf én rekening houdend met actuele en potentiële kwaliteiten van de natuur, het landschap en de streekidentiteit. Na het sluiten van de beheerovereenkomst kunnen landbouwers beroep doen op de VLM-bedrijfsplanner als ze vragen hebben bij de uitvoering van de beheerovereenkomst. De bedrijfsplanner begeleidt jaarlijks ook proactief een aantal lopende beheerovereenkomsten met het oog op een correcte uitvoering van de beheermaatregelen.
8. Dit type beheerovereenkomsten vormt samen met alle andere beheerovereenkomsten de submaatregelen "beheerovereenkomsten" binnen het PDPO III. Het resultaat (output) van het programma wordt opgevolgd door specifieke indicatoren zoals arealen (ha), uitgaven (EUR), landbouwbedrijven met agromilieu-klimaatmaatregelen (aantal), areaal onder landbouwoppervlakte onder agromilieu-klimaatmaatregelen (ha). Elk jaar wordt over de voortgang van het programma gerapporteerd bij de Europese Commissie. Graag verwijs ik door naar deze jaarlijkse rapporten voor een stand van zaken ([jaarverslagen van het PDPO](#)). Halverwege het programma wordt een iets uitgebreider rapport opgemaakt. Graag verwijs ik door naar deze jaarlijkse rapporten voor een stand van zaken ([jaarverslag van 2018](#)).

Omdat alle beheerovereenkomsten als een maatregel worden beschouwd kan ik meegeven dat op basis van de huidige rapportering de beheerovereenkomsten op zich ertoe bij bedragen dat die specifieke indicatoren gelinkt aan agromilieu-klimaatbetalingen op schema zitten. Bij aanvang van het programma bestond de enorme uitdaging erin de omslag te maken naar meer "biodiversiteit en landschap" gerichte uitvoering van het programma rond beheerovereenkomsten. Ik denk dat we daarin geslaagd zijn. Dit type beheerovereenkomsten (bloemenstroken inbegrepen), samen met alle beheerovereenkomsten soortenbescherming, botanisch beheer en het onderhoud van kleine landschapselementen behoort tot deze groep. Zo'n 90% van alle

betalingen gaan naar biodiversiteits- en landschapsgerichte maatregelen. In het verleden was dat zeker niet het geval. Ik ben blij dat we deze omslag gemaakt hebben.

Verder wordt in de regel elk jaar zo'n 5% van alle beheerovereenkomsten onderworpen aan een terreincontrole. Die controles ter plaatse garanderen dat de subsidies goed worden ingezet en uitgevoerd worden conform de specifieke beheervoorwaarden. Dit type beheerovereenkomsten maakt deel uit van die steekproef.

Deze maatregelen worden vaak gesloten in samenspraak met lokale actoren die actief zijn op het platteland zoals regionale landschappen, lokale vertegenwoordigers van milieu- of natuurorganisaties, gemeenten, provincies, lokale diensten van het agentschap Natuur en Bos, ... Het gaat om kleine, lokale of gebiedsgerichte specifieke noden waar dit type beheerovereenkomst een deel van de oplossing. Het resultaat of de effecten zijn dus lokaal maatwerk. Door de bufferende werking van deze randen wordt waardevolle kwetsbare natuur zoals (bossen of boscomplexen, graften, holle wegen, ...) beschermd tegen nadelige effecten van het afstromen van meststoffen of drift van beschermingsmiddelen.

Ten slotte wil ik iets algemeen meegeven over de effecten van de maatregelen uit het programma. In de plan-MER worden de positieve milieueffecten van de beheerovereenkomsten beschreven, met name op fauna en flora, de bodem, het landschap, het oppervlaktewater en de koolstofopslag. Ik verwijs graag naar paragraaf 5.3.4. van [de plan-MER](#), waar de maatschappelijke diensten van dit type maatregelen beoordeeld wordt.

9. Ik verwijs graag naar vraag 8.

10. Tabel 5. Uitbetaalde vergoedingen (in euro) in 2018 voor de beheerovereenkomsten perceelsrandenbeheer, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

Beheerpakket	W-VL	O-VL	ANT	VL-BR	LIM	VL
Grasstrook 15 juni	150.757	23.034	9.535	21.849	10.470	215.646
Aanleg gemengde grasstrook	385.485	162.138	162.863	390.649	172.611	1.273.745
Onderhoud gemengde grasstrook	439.246	113.849	187.782	432.667	190.825	1.364.369
Aanleg gemengde grasstrook plus	11.742	0	0	6.113	401	18.255
Onderhoud gemengde grasstrook plus	17.904	0	0	10.738	2.056	30.698
Bloemenstrook	11.595	13.784	4.299	7.257	24.453	61.388
TOTAAL	1.016.729	312.805	364.479	869.274	400.815	2.964.102

Tabel 6. Uitbetaalde vergoedingen (in euro) in 2019 voor de beheerovereenkomsten perceelsrandenbeheer, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

Beheerpakket	W-VL	O-VL	ANT	VL-BR	LIM	VL
Grasstrook 15 juni	174.489	23.508	12.103	22.244	9.456	241.801
Aanleg gemengde	758.576	197.091	277.417	448.760	243.696	1.925.540

grasstrook						
Onderhoud gemengde grasstrook	461.057	110.143	238.459	383.384	213.554	1.406.597
Aanleg gemengde grasstrook plus	11.742	7.041	0	9.381	401	28.563
Onderhoud gemengde grasstrook plus	17.904	0	0	10.479	2.675	31.058
Bloemenstrook	63.676	32.656	23.506	52.928	204.792	377.559
TOTAAL PRB	1.487.444	370.440	551.486	927.176	674.573	4011.118

Tabel 7. Uitbetaalde vergoedingen (in euro) in 2020 voor de beheerovereenkomsten perceelsrandenbeheer, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

Beheerpakket	W-VL	O-VL	LIM	ANT	VL-BR	VL
Grasstrook 15 juni	177.018	24.430	10.036	6.282	26.643	244.409
Aanleg gemengde grasstrook	805.126	221.263	415.655	319.836	652.737	2.414.617
Onderhoud gemengde grasstrook	533.477	109.837	250.189	254.252	437.699	1.585.454
Aanleg gemengde grasstrook plus	7.547	9.908	3.457	0	18.951	39.862
Onderhoud gemengde grasstrook plus	7.186	1.737	1.457	0	9.441	19.820
Bloemenstrook	131.237	71.623	407.514	99.586	268.448	978.408
TOTAAL PRB	1.661.590	438.798	1.088.307	679.956	1.413.919	5.282.570

Tabel 8. Uitbetaalde vergoedingen (in euro) in 2021 voor de beheerovereenkomsten perceelsrandenbeheer, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

Beheerpakket	W-VL	O-VL	LIM	ANT	VL-BR	VL
Grasstrook 15 juni	173.317	27.130	9.706	6.019	23.298	239.470
Aanleg gemengde grasstrook	712.587	247.410	353.594	288.833	586.146	2.188.570
Onderhoud gemengde grasstrook	559.997	155.669	260.389	261.579	484.755	1.722.389
Aanleg gemengde grasstrook plus	5.755	10.076	3.057	0	15.452	34.339
Onderhoud gemengde grasstrook plus	7.186	1.138	3.393	0	12.814	24.531
Bloemenstrook	122.382	79.649	394.932	104.141	287.616	988.721
TOTAAL PRB	1.581.224	521.073	1.025.071	660.572	1.410.081	5.198.020

11. Ik verwijs graag naar de tabellen bij vraag 10.

12. Ik verwijs graag naar de tabel bij vraag 2.

13. Ik verwijs graag naar de tabel bij vraag 2.